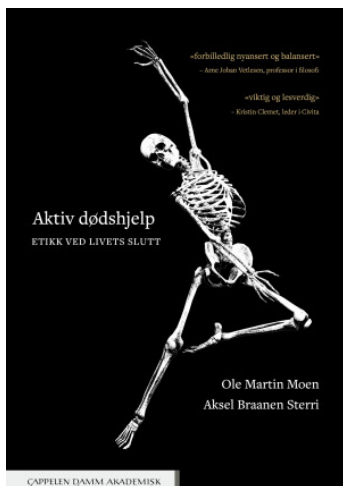

Aktiv biopolitikk ved livets slutt

ANMELDELSER

BJØRN HOFMANN

Institutt for helsevitenskap i Gjøvik, NTNU
Senter for medisinsk etikk, Universitetet i Oslo

Ole Martin Moen, Aksel Braanen Sterri

Aktiv dødshjelp

Etikk ved livets slutt. 130 s. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, 2019. Pris NOK 299

ISBN 978-82-02-59484-8

Denne velskrevne og oversiktlige boken henvender seg til folk flest med et klart og tydelig innlegg i dødshjelpsdebatten. Forfatterne argumenterer for at vi bør tillate eutanasi og assistert selvmord i Norge. Dersom en pasient lider uutholdelig, ikke har realistiske utsikter til bedring og har tatt et kompetent, konsistent og frivillig valg om å avslutte livet, så bør hen få hjelp til dette. Også om hen er et barn.

Boken har en god struktur. Første presenteres argumentene *for* eutanasi og assistert selvmord. Deretter presenteres argumentene *mot* dette samt en drøfting og tilbakevising av motargumentene. Til slutt gir forfatterne en grei oppsummering av argumentene for eutanasi og assistert selvmord og drøfter hvordan dette kan gjennomføres i praksis.

Boken gir en fin oversikt over argumentene, men bringer lite nytt til debatten. En kritisk leser vil savne at forfatterne brukte sine gode intellektuelle evner til å analysere argumentene *for* dødshjelp like grundig og kritisk som de analyserer argumentene *mot*, men som forfatterne skriver klart og tydelig i innledningen: Dette er et partsinnlegg, støttet av Foreningen Retten til en verdig død.

Det mest interessante ved boken er at psykisk sykdom diskvalifiserer til eutanasi og assistert selvmord fordi man vet for lite om mekanismene bak tilstandene og derved kan si for lite om utsiktene til bedring. Dette vil nok overraske en del helsepersonell, som vil påpeke at grensene for prognostisk usikkerhet ikke går ved skillet mellom psykisk og somatisk.

Bokens, og argumentasjonens, springende punkt er «uutholdelig lidelse». Selv etter en grundig gjennomgang forblir det uklart for leseren hva som kvalifiserer for dette dødshjelpskriteriet. Forfatterne argumenterer iherdig for eutanasi og assistert selvmord ut fra at muligheten for dette har en betryggende virkning på mennesker i vanskelige situasjoner. De påpeker at en stor andel av dem som får innvilget dødshjelp, ikke anvender muligheten. Her vil den kritiske leser spørre seg om de da har «uutholdelig lidelse» og om ikke Moen og Sterri undergraver sin egen argumentasjon.

Forfatternes engasjerende språk og bruk av eksempler gjør det lett for leseren å følge deres resonnement. Dessverre halter en del av metaforene. Bokens mest spekulative side er dens fastsetting av dødens verdi og dens faglig sett svakeste side er dens manglende kvalitetssikring av empiri.

Den største mangelen ved boken er at den ikke grundig drøfter hvem som skal utføre drapene, og at forfatterne, som bekjennende konsekvensetikere, ikke ser skikkelig på alternativene eller deres konsekvenser.

Det mest provoserende for helsepersonell er trolig at forfatterne beskriver det å avlive en person som et «inngrep», nærmest på samme måte som å fjerne mandler. Men det er som tankevekker og diskusjonsdriver at boken har sin viktigste funksjon.

Publisert: 23. september 2019. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0502

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. august 2026.